

NRO: 91.

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 5. PAZDZIERNIKA ROKU 1794.

SESSYA RADY NAYWYZZSZEY
NARODOWEY.

Dnia 29. Września.

Prezydencya Obywatela Alojzego Sulistrowskiego.

Obywatel X. Tomaszewski, pełnomocnik do województwa Lubelskiego, przysłał raport pod dniem 27. pisany w Lublinie, względem furazów i podatków; na który, iako i na onegdajszy, zaleciła Rada odpisać, iż na opłacenie furmanek i innych wydatków, sumnę zł: 100.000. wyznaczyła; a co się tycze podatków, ponieważ ich w gotowiznie wybrać nie może, przeto produkta za nie, podług dawniejszego urzędzenia, przyjmować powinien.

Deputacya do rewizyi lazaretów wyznaczona, przyniosła projekt organizacyi tychże lazaretów; który po roztrząszeniu i przyniesieniu opinii, oddany został do wydziału potrzeb wojskowych.

Dodała Rada, obywatelowi Wybickiemu w pomoc, obywatela Melchiora Szaiowskiego, za pełnomocnika Rady do ziemi Sochaczewskiej i powiatu Mszczonowskiego, i stołowne do urzędowania jego przepisała obowiązki: o czym donieść obywatelowi Wybickiemu zaleciła. A do obywatela Biełickiego pisać nakazała, iż nie miał władzy, urzędzenia Rady względem przystawienia kantonistów i zastępców, przeistaczać, i że dotąd w wszel-

kich potrzebach cywilnych, do obywatela Szaiowskiego udawać się powinien.

Wydział skarbu odebrał zalecenie, ażeby dla obywatela Chrzczonowskiego do Londynu, w interassach publicznych wyflanego, zł: 7.200. za kwitem obywatela Jgnacego Potockiego wypłacić nakazał.

Odpowiedź na obwieszczenie kamery Pruskiej, przez wydział instrukcyi poprawnioną, Rada przyjęła, kazała ogłosić, i zaleciła komunikować ją Naywyższemu Naczelnikowi, z prozbą, ażeby stołowne do niej kommandom wojskowym ordynanse wydał. Odpowiedź ta, iako i obwieszczenie Pruskie, znajduie się w Num: 88.

Przez wydane urządzenie, zapewniła Rada publiczność, że już więcej pobor nakładanym nie będzie, i że nie w połowie tylko, iak dotąd, ale w całkowi-
tey opłacie poboru i podatków, bilety skarbowe przyjmowane będą.

Przekonana Rada, iż widowiska publiczne skutecznie przykładają się do rozszerzenia ducha narodowego, który sam jeden tylko w każdej Rzpltey był sprężyną zdziwiających czynów, oraz, że te czyny pod oczy wystawione, zdolniejsze są do zapalenia umysłów, niż naysymowniejsze opisy i maxymy; uznała potrzebę otwarcia teatru publicznego. Ale że to otwarcie bez kosztu się nieo-
będzie, a obywatel Bogusławski, dotąd

reprezentacją sztuk teatralnych bawiący się, przełożył, iż zwyczajna opłata biletów, zwłaszcza w tym czasie, na te koszty niewystarczy; przeto chcąc ducha narodowego rozszerzyć, i obywateli, w ich nawet rozrywkach, do dzieł patriotycznych zachęcić, wyznaczyła na otwarcie teatru zł: 6.000. ale razem obowiązała obywatela *Bogusławskiego*, ażeby cenę biletów, dotąd używaną, do połowy zmniejszył.

Lubo podług opisu składu Rady, na czynności jej pora popołudniowa przeznaczona była; dla zbliżającej się jednak zimy, urządzenie takowe odmieniła Rada, i czas na sesję swoje, od godziny jedenaśtej z rana, aż do drugiej z południa naznaczyła, miejsce zaś dla odbywania czynności swoich, w pałacu narodowym, *Prymasowski* zwanym, determinowała.

Obywatel *Jędrzej Ciemniński*, komisarz porządkowy *Xstwa Mazowieckiego*, otrzymał pozwolenie na niedziel trzy wyjazdu do *Galicji*.

Wydział skarbu doniósł Radzie, iż obywatel *Zalecki* rewizor, przyjąwszy na *Zoliborzu* od szypa obywatela *Wolowicza* zł: 30.000. w kasie narodowej sumę tę złożył, o którą teraz obywatel *Wolowicz* rekwizycją zaniósł. Nakazała Rada, ażeby należyłość rzeczonemu obywatelowi ze skarbu narodowego wydana była.

Sesja solwowana na dzień następujący, na godzinę 5. po południu.

Excerpt z raportu Obywatela Ponińskiego Generała Maiora, dnia 28. Września z Tyrzyna.

Moskale atakowali nas wczoraj od *Ryczywoła*, naprzeciwko *Krasiek*. Gdy się już na brzeg dobrze podsunęli, tak szczególnie bombardyer z sześciofuntowej armaty wystrzelał kartaczowe kierował, że za pierwszym, dwa cugi ięgieńskie zmieszał, i kilkunastu ludzi zabił. Siedm razy jeszcze, taż armata ich witała, co ich do rozsyпки przymusiło.

Excerpt z raportu Obywatela Gufzkowskiego Vice-Brigadyera, dnia 29. Września, z pod Kuśca.

Patrol nasz dotarłszy pod oboz nieprzyjacielski, do wsi *Stara Huta*, złapał 2. huzarów *Pruskich*, jednego ubił, resztę rozpuścił; z naszey strony jeden towarzysz lekko raniony, drugi stracił konia. Dezerterów *Pruskich* pięciu od piechoty, dwóch od kawalerji, odsyłam.

Reszta Ustanowienia pożyczki ze Skarbu narodowego, tak na dobra ziemskie, iako i mieyskie.

Imo. Administracya obywatelom wszytkim, z dowodami wyżej przepisanimi przychodzącym, pożyczać powinna summy za dokumentami obligacyynemi przez tychże obywateli, lub przez ich plenipotentów, prawnie do tego dzieła umocowanych, wydanemi, a pewność skarbowi na majątku ich zaręczającemi: dla załatwienia jednak dokładniejszey pewności funduszów istotnych obywatelskich, administracya, za odebraniem od komisji porządkowych, lub magistratów doniesienia o żądaniach obywateli używania pożyczki w skarbie, przez gazety natchmiał publiczność obwieszczać o tym, z wymienieniem imion obywateli, i dób na hypotekę ofiarowanych będzie, a to dla wiedzy i dania cząstu tym, którzyby na dobrach takowych długi mieli, aby one, w przeciągu czterech tygodni od publikaty obwieszczenia, przed aktami komisji porządkowej, gdzie dobra leżą, lub magistratu, oświadczyć i dowody na nie złożyć mogli.

Imo. Procent roczny od summ, przez obywateli od rządu pożyczanych, nie ma być większy, iak trzy od sta. Nie będzie zaś mogła administracya pożyczać więcej obywatelowi w summach kapitałnych, iak połowa wartości rzeczywistego majątku wynosić będzie; który, dla większego bezpieczeństwa skarbu, całkowicie za hypotekę skarbowi narodowemu służyć ma.

12mo. Przeciąg czasu, przez dobrodziejstwo od rządu obywatelom w pożyczaniu summ oświadczone, do opłacenia kapitałów na lat dwanaście rozciągać się będzie, to jest: przez pierwsze sześć lat, procent tylko, przy końcu każdego roku od kapitałów opłacać się ma; przez następne drugie sześć lat, rok rocznie szóstą część kapitału, i procent od innych pozostałych części wnałzany do skarbu zostanie, aż do umorzenia całkowitego długu. Nie będzie jednak zbrońno obywatelowi i mniejszey summy, iak połowa jego majątku wynosi, i na lat maley iak dwanaście, pożyczyć; względem czego administracya ze wszelką łatwością, stosownie do żądań obywatelskich, ułożyć się powinna. W przypadku zaś uchybienia opłaty, w którymkolwiek bądź terminie procentów, lub części kapitału, majątek zahipotekowany nieodwłocznie w sekwestr, na rzecz skarbu przez administracya do pożyczek ustanowioną objęty, i aż do wybrania należney skarbowi summy wytrzymywany ma być.

13tio. Każdy obywatel pożyczający sumę od skarbu, prócz opłacenia przy końcu roku procentów od kapitału, (licząc trzy od sta) opłaci nad to z góry przy braniu summy pół procentu od sta raz nazawże. Z czego zebrana kwota dochodów służyć będzie na utrzymanie wydatków administracyi; która to administracya, tak z wydanych summ kapitałnych dla obywatelów, iako też z wielości złożonych do archiwum swiego dokumentów obligacyjnych, tudzież wpływów procentowych i półprocentowych dochodów, od dłużników skarbowi opłaconych, ściśle rachunek, przed wydziałem skarbowym w Radzie co miesiąc składać powinna. Wydział zaś skarbowy, wyexaminowawszy takowy rachunek podobnież raportem miesięcznym o wszelkich administracyi dochodach, pożyczkach i expensach, Radę uwiadomić obowiązany zostanie.

14to. Administracya do pożyczki u-

stanowiona, powinna będzie co miesiąc, od czasu ustanowienia swiego wyciągnawszy z protokółów summaryszce summ rozpożyczonych, one do druku podać, publiczność uwiadomić, z doniesieniem w tymże summaryszce o czasie nastąpioney pożyczki, o imionach osób, summy w skarbie pożyczających, z wyrażeniem wielości, i z opisaniem dóbr, na których hipoteka jest rozciągnięta.

15to. Dla bezpieczeństwa funduszów publicznych, stanowi Rada, iż summy ze skarbu narodowego, sposobem pożyczki wzięte, przed wszystkimi temi wierzycielami (którzyby się bądź pierwey nie zgłosili, bądź po pożyczce ze skarbu nastąpioney kredytowali) do opłacenia pierwsze mieć będą miejsce, i w całości zupełney odkładać się do skarbu mają.

16to. Co do obywatelów po majątkach mieszkających, czyni się ostrzeżenie, iż na possesye murowane, pogląd złożonego od magistratu zaświadczenia o wartości onych, a po odrzuceniu ciężarów, na nie wniesionych, o właściwym funduszu obywatela, żądającego pożyczki od skarbu, administracya na trzecią tylko część majątku realnego kredyt uczyni. Na possesye zaś drewniane z gruntami do właściciela należącymi, iako prędkiemu zniszczeniu i w domach upadkowi podpadać mogące, do szostey części; na possesye zaś drewniane bez gruntów, do osmey części własności pożyczkę stosować będzie.

Co do pożyczki na osobistą potrzebę.

Gdy takowy rodzaj pożyczki, ściągać się ma do tych, którym dobra nieruchomości, przez woyska nieprzyjacielskie zajęte, lub zasekwestrowane zostały, a sami obywatele w krajach wolnych Rzpltey osobiście znajdują się, i przeto ogotoceni z własności swoich, nie są w stanie utrzymania się i wyżywienia siebie; administracya dogadzałać ich potrzebom, na-

stępnych w pożyczce trzymać się ma przepisów.

1mo. Starający się o pożyczkę w skarbie narodowym, złożyć ma przed administracją excerpt z taryfisy podatkowej ostatniej lustracyi 10go grosza, na mocy seymu konstytucyynego 1788. sporządzoney, *respectively* co do dóbr swoich, których jest dziedzicem, albo okaże excerpt z taryfisy podymnego, opłacającego się z posessyi, która jest w mieście położona.

2do. Przed też administracją, przynieść jeszcze powinien zaświadczenie od trzech obywatelów, wiary godnych, i majątek własny posiadających, na piśmie wydane: iako żądający pożyczki, aktualnym wspomnianych dóbr, lub mieyskich posessyi (przed zacięciem onych od woyska nieprzyjacielskiego) był posiadaczem, i temież dobrami wolnie zarządzał.

3tio. Po złożonych takowych dowodach, administracja pożyczki skarbowey, iako w celu dogodzenia osobistym tylko potrzebom, dwudziestą część wartości majątku, iaka z taryfisy lustracyyney (biorąc miarę z dziesiątego grosza) okaże się, zawierzyć w summach mocna będzie; procent powyższy, iako dla pożyczających na dobra nieruchome, i z półprocentem, z góry opłacić się mającym, przeznaczy, rozkład opłaty i kapitałów, w przeciągu lat dwónastu, jednostaynym sposobem uczyni i zadeterminuje; a oświadczone odłożenie do skarbu pożyczzoney summy kapitałney z procentem, w każdym roku, podług zawzety umowy, przyjęciem oney uskuteczni.

4to. Któryby z pożyczających summy, uchybił skarbowi narodowemu, umowionej na terminie opłaty, za uwolnieniem dóbr z pod zacięcia przez woysko nieprzyjacielskie, też dobra nieodwłocznie administracja w sekwestr obeymie, i aż do wyciągnięcia powierzoney summy w zarządzeniu swoim utrzymywać będzie.

5to. Ostrzega Rada naywyższa narodowa, iż którykolwiekby z obywatelów, czyli zaciągający summy ze skarbu publicznego, kredytem na dobra nieruchome, przed komisyją porządkową, lub magistratem, czyli biorący pożyczkę nautrzzymanie się, przed administracją omylnie okazywał fundusze swoje, podstępnie na majątek obciążony długami, lub nie pewny w dziedzictwie, zaciągał narodowe summy; takowy za dowiedzeniem u sądu, iako zdradziający wiarę publiczną, i przekonany o kradzież skarbu narodowego, podług artykułów prawa i wszelkich konstytucy, karany będzie.

6to. Aby zaś dobrodzieystwo rządowe w ustawie pożyczki terażniejszey, stało się iak nayogólnieyszym, to jest: aby obywatele i mieszkańcy ziemi *Polskiej*, dóbr nieruchomych nie mający, mogli w tym samym żrzedle znaleźć pomoc łatwą w potrzebach swoich; Rada naywyższa narodowa zaręcza, iż zatrudni się iak naygorliwiey ustanowieniem nieodłącznie lombardu, czyli kassy publiczney, na rzeczy ruchome pożyczającej.

Ninieysza ustawa, aby wiadomości wszystkich doszła, zaleca Rada wydziałowi porządku w teyże Radzie, żeby do deputacyi centralney wielkiego xięstwa *Litewskiego*, i wszystkich komisyj porządkowych, natychmiast onę rozestąć, przez druki publikować, w gazetach zagranicznych umieścić, i z ambon ogłosić kazał.

Dan w *Warszawie* na sesyi Rady, dnia 27. mca *Września* 1794. roku.

Aloizy Sulistrowski prezydentujący.

Tomasz Czech Rady Naywyższej Narodowej
Sekretarz.